

automobilového zákona, se skutečně také dostalo náhrady, kterou jim přiznává automobilový zákon. A proto také podle § 8, odst. 3, uved. zák. nesmí býti vydána koncesní listina, dokud žadatel neprokáže, že sjednal takové pojištění; podle § 7, odst. 3, uved. zák. také nesmí žadatel, dokud neobdržel pravoplatně koncesní listinu, započítati s provozem dopravy a podle § 7, odst. 4, uved. zák. není dovolen převod koncese, která je oprávněním osobním, na jinou osobu. Již z uvedených předpisů je zřejmé, že za účinnosti zákona č. 198/1932 Sb. z. a n. jest za provozovatele dopravy ve smyslu § 1, odst. 3, autom. zák., na jehož účet a nebezpečí se doprava koncesovaným vozidlem provozuje, pokládati koncesionáře dopravy podle zákona prve dotčeného. Jeho povinností k náhradě škod vzešlých provozem motorového vozidla se proto nemůže dotknouti ani ujednání, k němuž došlo mezi »L. autodopravou« a Františkem P., podle něhož dosavadní koncesionářka-provozovatelka »L. autodoprava« přenechala na svou koncesní listinu provozovati Františka P. dopravu automobilem č. P 26041, zůstávajíc však jako koncesionářka dále pojištěna pro provoz tímto automobilem, majíc tudíž sama na zřeteli risiko spojené pro ni s jeho provozem. Jiný výklad vedl by k obcházení shora dotčených předpisů č. 198/1932 Sb. z. a n., jimiž právě měl býti zabezpečen nárok osob poškozených z provozu motorovými vozidly obligatorním pojištěním provozovatelů koncesované dopravy automobilové. Podle § 15 zák. č. 198/1932 Sb. z. a n. jest však takové ujednání zakázané a právně neúčinné. Zůstala proto dovolatelka dále provozovatelkou automobilové dopravy ve vztahu k žalobci jako osobě, která má nárok na náhradu škody podle ustanovení automobilového zákona. Ujednání mezi ní a Františkem P. má po tu dobu, dokud autodopravní koncese, vztahující se i na sporné motorové vozidlo v ní uvedené, nebude řádně podle oněch předpisů udělena spolužalovanému Františku P. a dokud on oním motorovým vozidlem provozuje jízdu na dovolatelčinu koncesi, se zřetelem na škody dopravní, jen ten význam, že i on sám je spoluprovozovatelem dopravy s koncesionářkou »L. autodopravou«, s níž společně jde provoz na jejich účet a nebezpečí, a je proto i on odpovědný.

### Č. 17277.

**Trhová smlouva o zabrané půdě není právním důvodem k nabytí ani knihovního ani naturálního vlastnictví k zabraným pozemkům, nebyla-li schválena státním pozemkovým úřadem (nyní ministerstvem zemědělství).**

**K platnosti ujednání neschváleného kupitele zabrané půdy s jejím vlastníkem, že zaplatí kupitel vlastníku určitou částku a obstará na svůj náklad vše potřebné k odprodeji zabraných pozemků různým přídělcům označeným státním pozemkovým úřadem a že vše jde na jeho účet, se nevyžaduje schválení řečeného úřadu.**

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1938, Rv I 110/38.)

Trhovou smlouvou ze dne 29. ledna 1923 prodala žalobkyně žalované s výhradou schválení státního pozemkového úřadu určité do pozemkoreformního záboru náležející nemovitosti s příslušenstvím za úhrnnou kupní cenu 13,500.000 Kč. Poněvadž žalobkyně byla Č. bance v P. dlužna mnohamilionovou částku a dluh tento byl naléhavý, sporné strany, nevyčkavše schválení hořejší trhové smlouvy, učinily dne 31. července 1924 dohodu, v níž uvedly, že na smlouvu ze dne 29. ledna 1923 nehledíc na to, zda bude státním pozemkovým úřadem schválena čili nic, jest mezi nimi interně nazíratí jako na platnou, že kupní cena 13,500.000 Kč s úroky od 31. ledna 1923 jest splatná, naproti čemuž na žalovanou přenášejí všechna práva a nároky, které by byla žalobkyně jako držitelka předmětu koupě oprávněna uplatňovati jak proti pozemkovému úřadu, tak vůči třetím osobám, že žalovaná na základě plné moci z 31. ledna 1924 může jménem žalobkyně, avšak na svůj účet učiniti všechna opatření vhodná k provedení tohoto ujednání a k ochraně svých zájmů a hraditi útraty celého řízení. Uvedená dohoda byla pak doplněna dohodou ze dne 10. října 1924, podle níž měla žalovaná složití ihned pro žalobkyni u Č. banky a úvěrního ústavu v P. částku 13,500.000 Kč s úroky, a za to že náleží plný výtěžek za ony nemovitosti, inventáře a úrodu výhradně žalované. Důsledkem řečené dohody zaplatila skutečně žalovaná žalobkyni do rukou jmenované banky v říjnu 1924 smlouvenou částku i s úroky, celkem 16,004.874 Kč, zařídila prodeje oněch nemovitostí různým přídělcům, příslušné kupní smlouvy předložila zmocněnci žalobkyně Dr. E. L-ovi k podpisu, ten je jménem žalobkyně podepsal a byly smlouvy ty státním pozemkovým úřadem schváleny, konečně uhradila žalovaná veškeré s řízením tím spojené náklady. Původní kupní smlouvu ze dne 29. ledna 1923 státní pozemkový úřad neschválil. Žalobkyně zastává názor, že dohoda ze dne 31. července 1924 doplněná dohodou ze dne 10. října 1924 není platná, protože prý je jen na oko neobvyklou smlouvou zmocňovací, kdežto ve skutečnosti že šlo o smlouvu trhovou, kterou byly ony nemovitosti prodány straně žalované, a poněvadž tato dohoda, ve skutečnosti trhová smlouva, nebyla státním pozemkovým úřadem schválena, že je neplatná, žalovaná prý následkem toho jednala jako jednatelka bez příkazu a je proto podle § 1039 obč. zák. povinna složití žalobkyni podrobné vyúčtování. Její žalobu, aby byla žalovaná uznána povinnou vyúčtovati žalobkyni prodej statků, o které jde, zamítly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

#### d ů v o d ů:

Názor zastávaný žalobkyní je mylný. K trhové smlouvě ze dne 29. ledna 1923 nelze přihlížeti, poněvadž nebyla schválena státním pozemkovým úřadem. Žalovaná se na jejím základě nestala ani knihovní ani naturální vlastníci zabraných pozemků, které byly předmětem oné smlouvy. I k nabytí naturálního vlastnictví by bylo třeba onoho schválení. A tak zůstává jen pozdější dohoda ze dne 31. července 1924 doplněná dohodou ze dne 10. října 1924, která jest základem souzeného

sporu. I když sporné strany prohlásily v řečené dohodě, že pohlízejí interně na trhovou smlouvu ze dne 29. ledna 1923 jako na platnou, nemá to právního významu. Ač to řekly, uzavřely přece ve skutečnosti onou dohodou ze dne 31. července 1924 docela novou, od původní smlouvy odchylnou smlouvu. Mezi smlouvou ze dne 29. ledna 1923 a smlouvou ze dne 31. července 1924 je přece velký rozdíl. Podle první smlouvy měla se státi vlastníci nemovitostí žalovaná, kdežto podle druhé smlouvy měly býti ony nemovitosti prodány různým, od státního pozemkového úřadu označeným přídělčům. Tuto druhou smlouvu ze dne 31. července 1924 nepotřeboval schvalovati státní pozemkový úřad, poněvadž se jí nic nezczizovalo. Ten měl schváliti a také skutečně schválil jednotlivé trhov<sup>é</sup> smlouvy, kterými *ž a l o b k y n ě*, třebas za pomoci a součinnosti žalované prodala nemovitosti ty jednotlivým přídělčům. S kupními cenami za tyto nemovitosti mohla žalobkyně naložiti podle své libosti a bylo tudíž její věci, když přijala od žalované částku 13,500.000 Kč s úroky a to, oč se za nemovitosti ty strží víc, zavázala se ponechati žalované. Státní pozemkový úřad rozhoduje toliko o *z c i z e n í* nemovitostí náležejících do pozemkoreformního záboru a zkoumá příslušné trhov<sup>é</sup> smlouvy, nerozhoduje však o *z p r o s t ř e d k o v á n í* zcizení. Soukromoprávní smlouvy mohou býti nejrozmanitějšího obsahu a není jejich platnost vázána na určité, v občanském zákoně uvedené typy smluv. Smlouva uzavřená mezi spornými stranami dne 31. července 1924 a doplněná dne 10. října 1924 je smlouva *sui generis*. Strany tehdy v podstatě mezi sebou ujednaly, že žalovaná zaplatí žalobkyni ihned 13,500.000 Kč s úroky a že učiní na svůj náklad všechny kroky potřebné k odprodeji dotčených záborových nemovitostí náležejících knihovně i naturálně žalobkyni, a to na své risiko, což znamenalo, že to, oč se strží za ony nemovitosti, příslušenství a úrodu víc než 13,500.000 Kč s úroky, připadne žalované, která měla tehdy, kdyby se stržilo méně, hraditi možný schodek. Tím bylo vzájemné plnění obou stran přesně stanoveno. Smlouva taková není neplatná. Smí přece vlastník nemovitostí ujednati s někým, aby mu vyplatil jistou částku, aby zprostředkoval prodej oněch nemovitostí, a co se za ně strží víc, aby si ponechal, oč by se pak stržilo méně, aby tratil.

Nelze také říci, že dohoda ze dne 31. července 1924 a 10. října 1924 byla učiněna na oko a že jí měla býti zastřena trhov<sup>á</sup> smlouva ze dne 29. ledna 1923, která nebyla schválena státním pozemkovým úřadem, když přece tato pozdější dohoda měla docela jiný obsah a povahu než původní smlouva trhov<sup>á</sup>, která nebyla uskutečněna. Je přece podstatný rozdíl mezi stavem, kdyby se byla žalovaná stala vlastníci dotčených nemovitostí, a stavem, podle něhož se vlastníky oněch nemovitostí stali jednotliví přídělci. Touto pozdější dohodou nebyl také žádný pozemkoreformní zákonný předpis obejít, neboť nemovitosti ty měly býti třetím osobám prodány pod podmínkou schválení státního pozemkového úřadu a to se také stalo. Státní pozemkový úřad měl zájem toliko na tom, aby zabrané pozemky přešly v tak zvaném zkráceném přídělovém řízení na přídělce jím schválené a za podmínek jím schválených, a tomuto zájmu bylo plně vyhověno.

Zcela mylný jest i dovolatelčin názor, že žalovaná jednala jako jednatelka bez příkazu a že je tudíž podle § 1039 obč. zák. povinna složit žalobkyni podrobné vyúčtování z této činnosti, vždyť přece v ujednání ze dne 31. července 1924 žalobkyně v ý s l o v n ě p o v ě ř i l a žalovanou, aby na základě jí udělené plné moci ze dne 31. ledna 1924 učinila všechna opatření vhodná k provedení vzájemného ujednání.

Ježto tedy žalovaná zaplatila žalobkyni smluvenou částku 16,044.874 Kč a hradila ze svého náklady celého řízení, a to, oč se za dotčené nemovitosti stržilo od jednotlivých kupitelů víc, mělo podle ujednání mezi spornými stranami připadnouti žalované, není povinna k vyúčtování, o něž se vede souzený spor.

### Čís. 17278.

**Pokud jde o nezákonnost (§ 46, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.), jestliže pozůstalostní soud při projednávání pozůstalosti po společníku veřejné obchodní společnosti uložil společnosti předložení bilance s pohrůzkou »přiměřených donucovacích prostředků podle exekučního řádu«.**

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1938, R I 1310/38.)

Pozůstalostní soud v řízení týkajícím se projednání pozůstalosti po Františku P., majiteli mlýna v K., zemřelém dne 17. srpna 1936 bez zanechání posledního pořízení, vyzval firmu P. a F., mlýn K., aby do tří neděl po doručení usnesení vyhotovila a předložila pozůstalostnímu soudu bilanci firmy, uzavřenou ke dni úmrtí zůstavitele, a pohrozil uvedené firmě, že nebude-li výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno, zakročí soud podle ustanovení §§ 26, 29 a 50, odst. 6, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. přiměřenými donucovacími prostředky podle exekučního řádu. **R e k u r s n í s o u d** potvrdil napadené usnesení.

**N e j v y š š í s o u d** uložil pozůstalostnímu soudu, aby po doplnění řízení znovu rozhodl.

### D ů v o d y:

Stěžovatelé právem vytýkají, že nemohou býti donucováni, aby vynaložili na vyhotovení bilance nejméně 30.000 Kč, a že není jim dána žádná záruka, že náklady ty zapraví účastníci pozůstalostního řízení. Této výtce nelze upříti oprávnění. Napadeným usnesením bylo firmě P. a F., mlýn K., uloženo, aby do tří neděl vyhotovila a pozůstalostnímu soudu předložila bilanci firmy ke dni 17. srpna 1936 s pohrůzkou, že, nebude-li výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno, zakročí soud podle §§ 26, 29 a 50, odst. 6, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. přiměřenými donucovacími prostředky podle exekučního řádu. Tu nutno především podotknouti, že citace § 26 řečeného zákona není správná, poněvadž se toto ustanovení vůbec nehodí na souzený případ. Podle znění napadeného usnesení má býti k splnění daného příkazu užito donucovacích prostředků